

K

k podzimku	na podzim
k posledku	naposled, v poslední době
k roku	až příští rok (<i>Chovali mašíka g roku.</i>)
kabaňa	kabátek ženský podobný "lajbíku"; 2. blůzka pro vdané ženy; 3. kravinec (Hr)
kabátek	"kordůlka" se čtvercovým výstřihem lemovaná krajkou
kabela	taška s držadlem; 2. fáze měsíce: "hore kabelú" - dorůstá, "doľu kabelú" - ubývá
kabélka na psaní	obálka na dopisy
kabražit' sa	namlouvat se
kabrňák	muž úspěšný, schopný, výkonný
kacabaja (M)	halenka, blůzka
kacabajka	blůzka pro svobodné dívky
kacabajka (F)	vězení
kácat'	kácet stromy (též "podtínať, stínať, podřezovať, zhazovať")
kača	pytel široký, žok; 2. dětská hračka
Kača, Kačena	Kateřina
kačena	kachna
kačení mydlo	břidlice měkká, oblázky potoční; 2. cukrová hmota
káčer	kačer; 2. plochá stříška v zadním štítu domu místo "kozľubu" (též "šuta nebo pohľavek")
kačica	kachna
kačinec	viz "kačení mydlo"
káčit' sa	štítit se
kád'	přípona -kud ("odkád', po-, do-, za-" ap.)
kadaj (B)	kabátek ženský
kadajka +	starší název pro "brunclek"
kadečka	kád' malá; 2. dřevěná, ode dna se rozšiřující nádoba o obsahu 50-150 litrů na kvašené zelí, slivovicový kvas ap.; 2. nádoba dřevěná k uložení přepuštěného másla
káděr	močál, bažina, kaluž, jezírko zarostlé nehluboké
kadet	malý, tlustý člověk
kadit'	vykonávat tělesnou potřebu, vyměšovat
kadľub, -dľb	zásobnice na obilí dlabaná z kmenu lípy nebo topolu obsahu až 10 měřic (též "kadľb, skřich")
kadľubek	malý "kadľub"; 2. studánka v dutém kmeni; 3. malý "kadľub" zapuštěný do země na uchování mléka; 4. dřevěné koryto s přítékající vodou ze studánky nebo potůčku (též "kadľbek")
kadľuben	viz "kadľub"
kadrle (B)	část rukávce, která se varhánkovitě rozšiřuje
kady	kudy
kady už	kudy kam
kafé	káva
kafirňa	kavárna

kafrat'	kecat
kafrovica	mazání domácí z kafru
kahřcat', ko-	kašlat
kahřžnat'	viz "kahřcat'"
kachla	kachel
kachrat'	kašlat (suchým kašlem)
kachrat' (F)	zvracet
kachřňání	kašláni
kachřňat'	kašlat, chrchlat
kakáč	nočník (<i>zhrub.</i>); 2. viz též "kozľub"
kakat'	vyměšovat (v dět. mluvě)
kal	rmut
kál	přípona - kud ("dokál, od-, za-" ap.)
kalaba	ostuda, nepříjemnost, opletačka
kalabačný	churavý
kalabisovat'	klábosit
kalamajka	zásmažka z másla, mouky a cukru; 2. tanec
kalbovaný	zahnutý
kalbovat'	zahnout
kálčovňa	tkalcovna
kalenica	hřeben šindelové střechy (ostrý spoj obou střešních ploch)
kalfas	hasnice; 2. velká nádoba (<i>přenes.</i>)
kalika (M)	mrzák
kalíšek	malá sklenička
kalmučka	šátek bavlněný barevný
kalup	spěch, úprk, chvat
kalupem	rychle, honem, spěšně, chvatně
kalupinka (M)	průjem
kalupovat'	spěchat
kam kerý	neuspořádaný, nedbale uložený (<i>Aby to zas nebylo kam keré, jak včéera.</i>)
kameň	kámen
kamen (neskl.)	závaží 1, 5, 10 kamen (1 kamen = 20 funtů = 11,2 kg)
kameňák, -ček	hrnec, hrnek kameninový; 2. ořech vlašský s velmi tvrdou slupkou
kamenář	kameník
kamenca	šterkoviště v řece (nezaplavené)
kaménčí	kamení drobné
kamenec, -ca	řečiště (jen suché kamení bez trávy, šterk)
kamének	brousek kamenný na kosy a srpy; 2. kamenná tyčinka k psaní na břidlicové tabulky
kamenica	chalupa z kamene
kamenistý	kamenitý
kamilé, -lky	heřmáněk
kamkerý	kdekterý
kamnovec	nádoba na ohřev vody zabudovaná do pece
kaňa	kaňka; 2. káně

kanafas	tkanina na sukně, zástěry a cíchy pruhovaná (osnova pačiskový len, útek bavlna)
kanafaska	sukně z kanafasu sešitá, pruhovaná s kapsou; 2. zástěra z kanafasu
kanálija	žena nepřívětivá (nadávka)
kanciunál	kancionál, modlitební knížka
kandrasit' (sa)	namáhat se, dřít
kandratek (F)	pupenec
kandrřinky (B)	václavky
kanduš, -uch	viz "šláp"
kaniferka	část řetězu (otočný článek, aby se řetěz nezkrucoval)
kanón	sud na močůvku
kanta (Z)	ostrý okraj
kantovat' (z n.)	převracet přes hranu; 2. omílat zrno
kaňúr	kanec divoký
kanútka, -ečka	troška, kapka, krapet (<i>O kanútku výš!</i>)
kapalka	šťáva ovocná kapající z ovoce při jeho sušení
kapálka	syrovátka odkapaná z "hrudařky" při výrobě "syra sladkého hrudkového" (čerstvého)
kapání	kapky
kapat'	hynout; 2. táhnout se, pomalu jít, klidit se (<i>Kap dom!</i>)
kapca	kapsa
kapesník	šáteček čtvercový vyšíváný, nošený k ženskému kroji
kapišón	čepec dětský
kápla	kaple
kaplička	boží muka
kápnút'	ukápnout; 2. setkat se; 3. náhodou vhodně připadnout (<i>Kápla sem na dobrú kúpju.</i>)
kaprad', -ádí	kapradí
kaprál (z n.)	desátník
kapsica	kapsa malá u "sajdáku"
kaptuch (B)	sukno lehké různobarevné
kapusta	zelí
kára	dvoukolák s žebřinami (též "karuša, taliga, valašská radost"), (díly: "kola, oje, snice, klanice, násady, žebří")
karabáčovat'	bít karabáčem
karakter	charakter
karamád	kamarád
karamádit'	kamarádit
karasit'	kálet
karbaňení	hraní v karty
karbovňa	nádržka na rozmíchávání vápna s pískem na maltu
kárem	velmi rychle, úprkem
karetká	pohlednice, korespondenční lístek, jízdenka
karhan	parchant
karhat'	stonat, být nemocen
karlátka	švestka (<i>druh nejvhodnější pro výrobu slivovice</i>)
karlovský	karlovický

karlúb	sud vydlabaný z kmene stromu (též "kadľub")
karľub, -ľúbek	viz "kadľub"
karmanovat (B)	řídít sáně
karmaš (B)	posvícení, císařské hody (též "krmáš")
karmašnice (B)	císařské hody
karmašovat'	hodovat
karpačka	oprava, látání starých bot
karpat'	spravovat, opravovat (plot, boty), látat (šaty)
karpavý	zanícený, krhavý (též "ľojdavý") (<i>Je karpavý na oči.</i>)
karta	mapa; 2. oprávnění k obchodu se šindelem
kartit'	mařit, hubit, ničít, kazit, zabíjet
kartún	kartoun (barevně potištěná látka bavlněná)
Karuša	Kateřina
karuša, -ca	kára, vozík (též "kára, taliga")
kasaña	sukně dětská
kasanica	viz "kasanka"
kasanka	sukně bílá sestavená až z 8 "púlek" tenkého, ručně tkaného lněného plátna, všední z hrubšího (<i>přední a zadní díl se nesešival, zadní díl se vázal odzadu, přední zpředu</i>)
kasáreň	kasárna
kasírovať'	rušit; 2. účtovat
kasnár (B)	dozorce
kastór	klobouk cylindr nízký z bobří srsti
kastról	rendlík
kastrólák	středně vysoký valašský klobouk
kaša (kašša+)	kaše vařená na husto (<i>druhy: "pohančená, prosná, bérová, tatarčená, krupicová z lámanky, krúpová, gengelová, turkyňová, šrotová"</i>); 2. zrní, plody z nichž se kaše vaří
kaša jelitová	směs vařených krup a pohanky s krví a kořením
kaša krupičná	kaše z mletého obilí
kaša masná	kaše z pohanky se škvarky
kaša pohančená	kaše z pohanky
kaša šperková	kaše jelitová se škvarky
kašakút (B)	netopýr
kášivo (M)	kašové jídlo
kašlání	kašel (léky: "psina" a střelný prach s medem)
kašlavý	pokašlávající, nachlazený, nedolčený
kašník	mlýn na omílání pohanky ("špicování")
kašový mlýn (M)	mlýn na mletí pohanky a krup (též "kašník")
kaštýl	zámek
kata né!	pročpak ne, jak by ne, bodejt' ne; jak to, že ne
katať'	zapírat i přísvědčovat (<i>Tys to vzál? Kata vzál. = nevzal; Chceš kúsek? Kata ne. = chci</i>)
kateřina	tlusté střevo prasečí
katit' (sa)	zlobit, rozčilovat (se)
katovať'	zlobit
kátr	pila rámová

katuša (M)	kachna
kavaléryja	jízda, jezdeckvo, jízdní oddíl
kavoň, -áň	krkavec, havran, vrána, kavka a snad i straka
kázat'	nařizovat, poroučet, rozkazovat; 2. kázat
kazatelnica	kazatelna
každodňový	každodenní
každ'učký	každičkový, každý
každým razem	pokaždé, každou chvíli (<i>Už tu budu každým razem.</i>)
kázeň	kázání
kazovat'	přikazovat, nařizovat
kde indež	kde jinde
kdykolivěk	kdykoliv
kdysi tak	jednou, kdysi
kécat'	jít loudavě
keclivý	lechtivý
ked' (F)	přípona -kud ("doked', od-, po-, za-")
kedľub	brukev
kekárit' sa +	zabavit se někde
keľ	zub špičák (prasečí); 2. klíček (rostlinný)
kél	kapusta
kel	přípona -kud ("dokel, od-, po-, za-")
keláň	velký zub
keláně	viz "kelčáky"
kelčáky	kly, špičáky
kelec, -láň	zub kančí, tesák
keľšek (F)	pohárek, kelímek
keľňa	sedátko na voze pro kočího; 2. lžice zednická
kelo-telo (R)	kolik-tolik
kemukolvěk	komukoliv
kepeň, -áň	klobouk rozklížený, beztvary
kepsky	bídně, zdlouhavě, protivně, špatně
kepský	hloupý
kepščěj	hůře
kerady	kudy
kerak (B)	jak (<i>Kerak sa menuje.</i>)
kerchov (z n.)	hřbitov
kerľub	kedluben
kérovat' (keho) (M)	prohánět, vyplácet (koho)
kerúci, -si	někdy, kdysi (v neurč. budoucnosti)
kerúsik	kdysi
kerý	který
kerý kerého	kdo s koho
kerýkolvěk	kdokoliv, kterýkoliv, libovolný
kerýsi	některý, tu a tam některý; 2. něco málo, troška (<i>Je tam ešte kerási hruška.</i>)
kešeňa	peněženka
keťasit'	obchodovat nepoctivě

klabačka	velikonoční klapačka
klabat'	tkát na ruč. stavu; 2. klapat velikonoční klapačkou
klábosit'	plkat, povídat, mluvit o ničem
klabotat'	klepat velikonoční klapačkou nebo řehtačkou
klabotka	viz "klabačka"
klača	kobyła, herka; 2. noha (<i>pejor.</i>)
klačary (F)	sáně krátké pro svážení dřeva
klače	kleče, držadla pluhu nebo saní
kláda	kláda, podřatý kmen stromu; 2. kláda, do níž byli zamykáni trestaní
klad'ák	vůz na svážení klád
kládí mn.	klády
kladívce	kladívko
kladňačky	sáně na svoz dlouhých klád (jejich konce jsou vlečeny po zemi)
kladnatá	zralý, vzrostlý les
kladynet	klarinet
klag, -ga (F)	syřidlo, výluh z telecího žaludku (též "glaga")
klaják	šindel bez drážky (sloužil k vyspravování poškozené krytiny nahrazováním poškozených šindelů), (též "latečka")
klak	zakřivený "odzemek" stromu (užívaný na výrobu saní)
klaky	sáně krátké
klamač	podvodník
klaměť	sedět shrbeně, civět, hloupě hledět
klamka	kolík lískový štípaný (<i>na stahování žil při "miškování"</i>)
klanec	rokle soutěska
klanečák (Vi)	řetízek u kapesních hodinek
klanica	vzpěra bočnic vozu, káry nebo saní; 2. dlouhán
klanička	páka na horní části plužných koleček sloužící k ručnímu řízení směru jízdy tak, aby kolečko jelo vždy ve směru řezu brázdy ve štípaný
klaný	štípaný
klapáč	klobouk s širokou, převislou krempou (též "širáň")
klapačka (M)	plašící zařízení v poli
klapáň, -pák	viz "klapáč"
klapatý	svěšený, odstávající
klapěť	viset, odstávat (uši)
klapinec (F)	viz "babinec"
klapka	víčko oční
klapkat', -otat'	klapat
klarynětl, -dynet	klarinet
klásí	klasy
klasitý	mající dlouhé klasy
klasť	rozdělávat oheň; 2. předpokládat, určovat (<i>Kalendář klade děšč.</i>); 3. splácet dluh; 4. pohřbívat
klat'	klít, nadávat
klát	špalek na sekání dřeva (stojatý); 2. kmen stromu; 3. poleno větší; 4. úl klátový se stříškou ("jedňák, dvoják, troják")

klát'	štípat špalky, šindely na stojato (po letech) (<i>Ty kláty sa dobre kolú.</i>); 2. štípat polena ("napoľy, na stvrtě")
klát, -tek	díl rozřezané větve nebo kmene stromu
klát'acko (R)	špalík, klacík, malý "klátek"
klát'ák	viz "klad'ák"
klátek	poleno, polénko; 2. rukojeť nože; 3. cukrový špalek
klátek (F)	špalek, špalíček; 2. kmenovina slab. průměru
klátit	viz "klát"
klátit' sa	kývat se
klbák [dl.Ľ]	džbán hliněný s úzkým hrdlem
klbík (dl.Ľ) (B)	nádobka na brousek kosy (viz též "kúbík")
klebetit'	pomlouvat, shánět drby
klebetnica	klevetnice
klebetný	pomlouvačný
klebetovat'	klevetit
klebety	drby, klevety
kleca	klec
klécačka	kulhavka
klécat'	kulhat, chrámat
klécavý	kulhavý
klécka	hranička šindele uloženého k proschnutí
kleček	rukojeť pluhu
klečúvat'	klečívat, často klečet
kléhnit (Z)	špatně vařit
klechta (F)	brynda
klěj	pryskyřice na stromech
klek, -ček	pahýl, křivý strom
kleka (M)	pahýl křivého stromu
klekačky	kleče
klekaň	klekání
klekánica	klekánice
kleňa	tloušť, kleně
klenec	klen
klepáč	kladívko na kutí kosy; 2. klapačka velikonoční
klepačka (M)	prvosenka jarní
klepetář	rak
kles	vršek stromu s chvojím
klesnit'	osekávat větve pokáceného stromu, klestit
klěšče	kleště
kleščíky	kleště
kletka	šindely uložené k proschnutí (1 kletka = 200 ks)
klí	výron mízy třešně nebo trnky
klíčček	zářez, zabraňující vysmeknutí jednotlivých částí kostry "užičníku"
klín, -nek	dřevěný klín sloužící ke štípání dřeva
klíncec (VK)	hřebík
klíneck	kolík, klín dřevěný; 2. osminka koláče; 3. klín utuzující připoutání kosy ke "kosisku"

klinkat'	pozvoňovat (malým zvonem)
klit'	klíčit (o bramborech)
klnúť (R)	klít, též "kylnút"
klub	klubko vytřeného lnu; 2. klubko
klubása	klubása (směs nasekaného vepřového masa, česneku a koření, zauzená v tenkém střevu)
klobučan	rodák z Klobouk; 2. šváb
klobúk cukru (M)	homole cukru
klobúk k vař. kroji	klobouk k současnému valašskému kroji <i>(Byl zaveden při sjednocení krojů po 2. svět. válce. Tvar vychází z typu klobouku nošeného k lid. kroji na V,M,R na zač. 20. stol. Zelená stuha byla nahrazena barevnou pentlí s převislými konci bez přezky.)</i>
klobúk pastýřský	klobouk se širokou střechou (též "širáň")
klobúk valašský	klobouk valašský starší , středně vysoký (též "kastrólák"), černé barvy, výška dýnka 16-17 cm, šířka křempe 8 cm. <i>Stuha "samétka" olivové nebo mechové barvy šíře 3-4 cm, konce zároveň s okrajem křempe. Vpředu, nad středem čela, byla "samétka" provlečena mosaznou nebo stříbrnou přezkou.</i>
klobúk valašský	klobouk valašský novější - nosil se od 2. pol. 19. stol. k valašskému kroji (na Vs,M,R), nazýval se též "masničák" nebo "hucáň", výška dýnka 19-20 cm, šířka střechy 8-10 cm. <i>Vyvinul se z klobouku, který byl původně součástí portášské uniformy (ten měl úzké řemínky po stranách, aby byl lépe jištěn). Stuha aksamitová, olivové (mechové) barvy šířky 6-8 cm, která přesahovala střechu max. o 2-3 prsty. Přezka vpředu byla mosazná (stříbrná), 8-10 cm vysoká. Majetnější nosili na stuze našity stříbrné portičky a malé perleťové kotulky (na levé straně 3, na pravé po jedné) a na konci stuhy stříbrné třepení.</i> <i>Za přezku se zastrkovala snítka jalovce (vonička), která se při pohřbech převazovala černou stužkou. Barevné pentle nosili na klobouku jen ženiši a družbové. Na brumovském panství se tento klobouk nosil jen výjimečně.</i>
Klobúky	Valašské Klobouky
klobúky	viz "gevěrec, hucáň, širáň, kastrólák, masničák", a také "klobúk, klobúk valašský a klobúk k vař. kroji"
klocár	dlouhý kyj
klocek	klacek, kus větve <i>(To sú šak drva, samé kločky!)</i>
klohňení	vaření
klohniť	vařit špatně
klochta	kleveta
klochťár	klevetník
klochťat'	vařit
klokoč	var, vření; 2. drdol
klokočit'	vřít varem
klokočovat'	vařit klototem

kłosky	noky z tuhého těsta
klubko	míč (hadrový)
klúč	klíč
klúčí	klestí
klúčík	součást plužných koleček
klúčit'	odsekávat větve na "letinu", čistit les
klučka	klíka malá; 2. palička na cimbál st. typu; 3. dřevěný zub do bran (k vláčení pole); 4. dýmka dřevěná
klučkovat' (sa)	kličkovat; 2. zrát (obilí)
klučná chvoj	větve stromů s listím (neusušené)
klučné	chvojí (dolní větve)
kluka	kluka větší, hák ze samorostu; 2. tažná tyč volského potahu se zahnutým koncem, jímž se zachytí za jařmo; 3. hůl se železným hákem k olamování roští a větviček; 4. držadlo na kosišti
kluka (B)	dýmka
klúpat'	kapat (velkými kapkami)
klupět'	vyčkávat nepozorován; 2. viset bezvládně
klupotať	klepat, kapat zvučně
kluska (F)	šiška, knedlík; 2. nok z bramborového těsta
klusky (F)	knedlíky s povidlovou omáčkou
klvaňa	sekera (druh)
kly mn.	klíčky (velké)
klzký	kluzký, slizký
kmán	voják bez hodnosti
kmásání	rvaní, trhání, rvačka
kmásat' (sa)	trhat (se), škubat (se), bít se, rvát se
kmasit'	chytit, uchopit, smýknout
kmásnúť	udeřit, praštit; 2. kousnout (též "rafnút")
kmasoň	rváč, trhan
kmín	kmín; 2. šejdíř, podvodník, zloděj
kmínit'	šidit
kmocháček	kmotr, kmotříček
kmoterka	kmotřenka
kmotr nekmotr	každý bez rozdílu
kmotrovat'	být za kmotra
kmotřenka	kmotra, kmotříčka
knajpa (M)	hospoda
kňaz	lokátor, zakladatel nových val. dědin (v Uhrách)
knedle	nudle
knihy	žaludek hovězího dobytka
knižka	kniha; 2. tobolka kožená velká
knižky mn.	kniha modlitební, kancionál
knofel, -laj	knoflík velký
knutel	kolík, jímž se stahuje povříslu na snopu
knutlovat'	zavazovat "knutlem"
knýp	nůž ševcovský; 2. nástroj k odřezávání slabších větví listnatých stromů při přípravě "letiny"

koberec	plachta, v níž nosily cikánky děti na zádech
koblih	kobliha (pečivo smažené na "ostatky")
koblina	nástroj sloužící k upnutí dřevěného obrobku (upínací ústrojí - "tlamu" tvořil krátký příčný trámek se svislým výřezem, zapuštěným do klády, do něhož se opracovávaný předmět připevnil zaklínováním)
kobolcovat', -to-	lomcovat, hřmotit
kobražit' sa	radovat se, veselit se
kobyľa	rozmnož. - "chce hřebca, je zhřebná, ohřebí sa"
kobyľina	podstavec pro tesání klád; 2. podstavec se "ščet'ú" na česání lnu; 3. stolice na strouhání loučí
kobyľiščí (B)	š'ovík obecný (viz též "š'ív")
kobyľka	kobyľa malá; 2. koník, saranče; 3. zrno pohanky chudé
kobza	nástroj trsací starý 10strunný (podobný citeře)
kobzán	hráč na "kobzu"
kobzole (F)	brambory
kobzolisko (F)	brambořiště po vykopání brambor
kocar	karabáč
kocical (F)	přeslička
kocijánky	jehnědy, kočičky (též "kocanky, kocandy")
kocmat' sa	oblékat se dlouho
kocmrda	úlisník
koco, -ce	ptačí hnízdo
kocúňat' sa	ochomýtat se, opozdit se; 2. lísat se, škádlit se; 3. objímat se
kocúrek	hoblík na vystruhování dlabu
kocúry	viz "obaľy"
kocúry mn. (M)	bačkory pletené z okrajků sukna; 2. šmouhy při malování vápnem
koč	kočár
kočičák	bederní ledvinový pás z kočičí kůže; 2. pytlík na tabák z kočičí kůže
kočiči drapek (F)	protěž
kočičí dunda	jablečník obecný
kočičí oheň	svítivé "práchno"
kočičí pazúrky	dobromysl
kočičí škřek (Vi)	míchaný alkoholický nápoj (2 dl výčepní režné a malá "štamprla" malinového sirupu)
kočičí tanec	zasmažené "stěrky" s brambory a hříby
kočičí tlapka	protěž dvoudomá
kočičí zlato	nepravé zlato, pyrit
kočičina	legrace
kočičinec	kočičí výkal
kočička (Z)	růžička vyšívaná
kočičky	jehnědy vrby nebo jívy (svěc. na Květnou neděli)
kočidlo (F)	zrcadlo
kočinec	nic (<i>Dostaneš kočinec.</i>)
kočírka	kozlík na voze
kočírovať	řídít, vést koně

kočiš	kočí pánský kočárový
kočka	kočka (při rozmnož. "hóní sa, je skotná, okotí sa"); 2. karabáč; 3. věnec lnu spletený z 9 hrstí
kočvar	hrnec hliněný jakýkoliv
kočvarijsa	rozbředlý sníh
kohác!, kohýc!	bác!, bum!
kohácnúť	spadnout, sletět, svalit se
kohan	hrnec velký litinový (též "kuthan")
kohétit' (sa)	naklánět (se)
kohrcat'	kašlat
kohút	kohout
kohut (F)	tetřev
kohútí	kohoutí
kohuty (F)	serpentina
kohýňat'	kašlat
kochat' (F)	milovat
kokáč	plod švestky zkroucený, nezdravý
kokáše mn.	viz "gágory"
kokohrkat'	kokrhat
kokohrtí	vlčí mák
kokoš	kohout
kokotat'	kokrhat
kokovdákat'	kokodákat
kokrhél	pijan
kokrhél (Vi)	dámský klobouk
kokurýkat'	kokrhat
kol, kolěj	kolik
kolacat (Z)	klátit
koláč	užívá se jen ve významech "ít' s koláčem" - být propuštěn ze služby, "nevěstin koláč" - svatební koláč; 2. oválné místo, které zbude na kmeni po ořezání velké větve
koláč s d'úrú	koláč nevěsty
koláčky	noky (pův. z mouky, později z bramb. těsta)
koláčky (NH)	noky z těsta házeného do vroucí vody
koláčky chlupaté	noky z bramborového těsta
koláčný	přívětivý, vstřícný (s každým je zadobře)
kolaj	kolej (vyjetá v cestě)
kolajka	sukně kolová (sešitá)
kolaňa	sukně bavlněná široká s drob. tišť. vzorem
kolatat' +	kolísat, kývat, klátit
kolatóryja (M)	okolí
kolca mn.	kolečko (náradí s jedním kolem)
kolco	kolo kolečka (<i>díly: "oska, špice, túkotě, nákoček, ráf"</i>)
kolčí, -čovní	klestí nalámané nebo nasekané, drobné haluzí, třísky
kole, -lé	kolem, okolo
kolé, -láj (M)	mnoho, sebevíce (<i>Dyby jich kolé přišlo.</i>)
kolebač	kolébka z plachty zavěšená na "koľkoch"

koleček	sírka, zápalka, kolík
kolečka skleně	skleněná kolečka vyr. ve starých sklárnách (požívala se k zasklívání oken vkládáním do cínových pásků)
kolečko	kruh (<i>Namalováť křídú kolečko.</i>)
kolednička	koleda
kolěj	kolik
kolěj razú	kolikrát
kolěj tolěj	kolik tolik
kołek	kolík, klacek; 2. kuželka
kołek (Vs,B)	snopy obilí navlečené na ostrvi k proschnutí (<i>obvykle se sušilo asi 20 snopů, základ tvoří "králík" a 4 "peňky", jejichž klasy jsou přehnuté přes "králík"; další snopy se přelamují a navlékají do kříže tak, aby "říta" chránila klasy před nepohodou</i>)
kolemkoły	kol dokola
kolenčit'	chodit po kolenou
kolénko	ohbí dílu kostry "užičníku"
kolenkovatět' (Vi)	pohodlnět, lenivět
koléra	cholera, také úplavice
kolesat sa (B)	přenášet se (z jednoho na druhého)
koleso	kolo nejstarších vozů plné, tesané z buku, široké 8-10 cm, ráfy z lísky
kolevá	okolo, kolem
koliba (z rm.)	koliba na salaši, bouda hlídací, přístřešek (<i>se šikmou střechou vpředu u vchodu zvýšenou, vzadu opřenou o zem; po stranách zakrytou prkny</i>)
kolibka	přistavěná kůlnička při "sušírni" pro obsluhu
kolik-telėj (J)	kolik-tolik
koliknást'	mnoho
kolikrazú	kolikrát
koliksi	několik
koliký	jak velký
kolisarka (NH)	švestková povidla
kolit'	štípat (dřevo); 2. stínat, rubat
kolko-tolko	kolik-tolik
kolký, -liký	jak veliký
kolký-tolký	jak - tak velký (na výšce nezáleží)
kolňa	kůlna
kolnást'	hodně, mnoho
kolnica	přístavek stodoly k uskladnění ruční mlátičky, fukaru a žentouru; 2. malá kůlna na uskladnění steliva
kolný	štěpný (dobře se odštěpující)
koło	kolem, okolo
koło (M)	seno rozložené k sušení
koło vozové	kolo vozu (<i>díly: "hlava, bukša, špice, lukotě, nákołek, ráf"</i>)
koľofónija	kalafuna
koľohřivec (F)	kos turecký
koľomaz	mazivo kol vozů (dehet dřevní z milíře)

kolomaznica	nádobka na kolomaz
kolopénka, -ňka	václavka obecná
kološtyja	žena hádavá
kolotočář	provozovatel pout'ových atrakcí
kolovrat vlněný	kolovrat na spřádání vlny u soukeníků
kolovratnica (Z)	kolovrat
kolozub	zub křivě rostlý
kolškřidúci (M)	konstituce
koltún, -dún	nemoc vznikající z leknutí, lítosti, zlosti (byly známy 4 druhy: "kudlatý"- zplstěné vlasy, "suchý" - vlomí se do kostí, které pokříví, "mokry" - hnisající boule, "paskudný" - nemocný má každou chvíli chuť na něco jiného)
kolvěk	přípona -koliv ("cokolvěk, gdy-, jak-" ap.)
kolýsat'	mlít na ručním "mlýnci"
komár	komár; 2. kibic v kartách (<i>Komáři, mlčte!</i>)
komárník	přístřešek na salaši k vyzrávání "hrudkového" sýra
kombélat' (sa)	houpat, kolébat (se)
komedija	komedie
kominář, -my-	kominík
kominíček	rehek domácí
komočuchy	papuče bez podpatků šité podomácku
komóda	prádelník
komorník	police k uschování brynzy; 2. část koliby (oddělená, uzavřená)
komzit'	drát, trhat (kalhoty)
koňák	majitel koní, čeledín u koní, voják jízdní
konár (ze s.)	větev, haluz, kořen (list. stromu)
koňariť	obchodovat, handlovat s koňmi
koncová	závěr senoseče
koncovat' (M)	vykovávat a ostřit nástroj ("koncovat' radlicu")
koncovka	píšť'ala koncová
konča	na konci
končiny	poslední tři dny masopustu před Popeleční středou (též "fašank"); 2. pole a pastviny odlehlé od obce
končito	do špice
končitý	špičatý
kondic (M)	kondice (nábož. úkon)
kondrk	malé políčko dále od vsi
konec koncú	nakonec
konečným koncem	koneckonců, konečně, nakonec
konévka	konvička
konfirmace	náboženský slib, přijetí za člena obce (u evang.)
koní ňat', -tka	máta pepřná
koníček	kobylka, saranče
koník	lavice s drátěným kartáčem na ruční "kramplování" vlny
konírňa	stáj pro koně (užív. na dědinách)
konisko	kůň velký
konofólja	kalafuna

konopastý	zelený (barvy konopí)
konopě mn.	konopí (druhy: "poskoné a hlavaté")
koňská nátura	člověk, který moc vydrží
koňské maso	lodyha ostřice
koňský řád	postroj na koně (části: "chomút, řemení, ohlav")
konštytucí	konstituce
kontrabáš (R)	kaše bramborová s pohankou, škvarky a brynzou
kontrabáš, -áč	kaše nastavovaná (<i>brambory míchané s pohankovou kaší, vařené a upečené se "škrakú"</i>); 2. kaše pohanková s nastrouhanými vařenými brambory
kontráš	druhý houslista, sekundista (hráč na druhé housle) v cimbálové kapele
kontry	druhé housle
kontrybucí	daň, dávka (v 17.-18. st. válečná daň)
konva	konev
konýšek	koneček
kopa	stará početní jednotka = 60 kusů, stará penežní jednotka = 60 grošů; 2. kopa = 4 mandele = 60 kusů; 2. milíř
kopa, -pka (M)	kupka sena
kopáčka	žena najatá na okopávání a kopání brambor
kopačka, -ky	období kopání brambor
kopaňa	pole po vymýcení lesa, ručně zkopané
kopané (B)	víno
kopanica	viz "kopaňa"
kopanice	pole na horských svazích
kopanina	pole v hornatém kraji, kde se půda kopala
kopaninec (M)	kopanina (pole vzniklé zkopáním pozemku)
kopčák	lehký pluh ke kopčení brambor
kopčení	okopávání a kopčení brambor motykou nebo pluhem
kopčit'	kopčit brambory "gračkou" či "kopčákem" (též "ohřířat")
kopenec	mraveniště; 2. krtinec; 3. hromádka
kopist'	kopist k zadělávání těsta v díži
kopkování	skládání sena do kupek
kopňat'	tát, ukazovat se po tání sněhu (<i>Už kopňá, bude vesno.</i>)
kopno	sucho (bez sněhu, už tam lze kopat)
kopnúť	kopnout
kopný	holý, oschlý (bez sněhu)
koprdéka	koberec
kopy	kopání mladých chlapců na mezníku při jeho usazování, aby si místo dobře pamatovali pro budoucnost
kopyca, -ýtca	ponožky soukenné (z bílého sukna), nošené do "krpců"
kopýcat'	kopat (<i>zhrub.</i>)
kopýcnúť	kopnout, nakopnout
kopytca mn. (Vi)	ponožky do krpců (též "kopyca")
kopýtce	soukenný svršek papuče
kopýtco	kopýtko

kopýtka	ponožky polovysoké černo-, nebo hnědobílé do "krpců či kordybánek" pletené z vlny
kopytník	bylina ?
kór, gór	zvlášť, obzvlášť
koráb	strom, pařez vyhnílý; 2. zub vykotlaný; 3. studánka (z dutého pařezu); 4. kostra koňská
korábek	hud. nástroj; 2. toulec na nošení "vějic"
korabky	viz "ochlebky"
korbáč	karabáč; 2. pomlázka, též "tatar"
korbica	svršek vozu (zakrytý)
korčák	spodní, pohyblivá část mlýnského koše
korčak (F)	slaměnný klobouk
kordovat sa (Z)	bít se, hádat se
kordula	viz "kordůlka"
kordůlka	živůtek z červeného sukna (souč. žen. lid. kroje)
kordůlka holand.	"kordůlka" světlečervená
kordybán	vydělaná psí kůže
kordybáník	koželuh
kordybánky	střevíce ženské sváteční z červené psí kůže
korec	korec (st.rak.plošná.míra) = 1/2 jitra = 0,287 ha; 2. korec, strych (st.rak.objem.míra) = 93,3 litru zrna = 4 věrtele, (což je množství, které se vysévalo na korec půdy); 3. budka pro ptáky
korec (F)	vařecha na sbírání urdy
korhel	pijan (též "ochlasta")
kornatěť	práchnivět
korovička	korouhvička
korovrat	kolovrat
korubica	korouhev (vyztužený prapor)
korubička	korouhvička (větrná)
koruna	nejvyšší dřevo splavu
korunka	věnec nevěsty z barvínku
korybáč	pomlázka z proutí; 2. karabáč
korybut (F)	vydřiduch
korýtko, -tco	nádoba k mísení těsta
koryto	žlab, napajedlo
kořalňa	výčep lihovin (též "árenda")
kořeň	kořen; 2. velkorysý šlověk
kořének	kořínek
koření	koření (<i>užívané na Valašsku: anýz, badyján, bazalka, bedrník, bobkový list, boží dřevce, celer, cibule, česnek, dobromysl, fenykl, hořčice, hřebíček, jalovec, kmín, kopr, koriandr, křen, libeček, mateřidouška, majoránka, mařinka, máta, muškát, nové koření, paprika, pepř, petržel, puškvorec, routa, rozmarýn, saturejka, skořice, šafrán, šalvěj, tymián, vanilka, zázvor</i>)
kořistlivý	zištný

kosa	kosa (<i>součásti: "kosisko, gajdica/růčka, zákovka, klínek, patka, prut, kosa/kosíř"</i>)
kosáček	Měsíc v novu
kosák	srp s hladkým ostřím; 2. šindel seseknutý (na koso)
kosárek	péro na klobouku (u kroje)
kosba	kosení, senoseč
kosec	sekáč (na poli)
kosenky, -ičky	pás v souhvězdí Orionu, tři ranní hvězdy
kosinka	viz "skříp"
kosíř	kosa (celá kovová část); 2. nůž ševcovský; 3. nůž v "sečkovici"; 4. rorýs
kosisko	kosiště, dřevěná část kosity nebo "hrabice nebo lepáku"
kosn	viz "kostn"
kosňa	viz "kostn"
kosovec	kos; 2. mazaný chlapík
kost	strava, stravování
kost' a koža	vyhublý
kostečka	kostička
kostelnica	kostelnice
kostelníčka	manželka kostelníka
kostelný	kostelník
kostihoj	kostival
kostitý	kostnatý
kostižer	osteoporóza, vysýchání, prořidnutí kostí
kostka	kůstka, kotník; 2. pecka; 3. krychle; 4. mazaný chlapík
kostn	prádelník, zásuvková skříň na žen. prádlo a šaty
kostrhún	kostlivec; 2. kostelník; 3. mazaný, vychytralý člověk, vydřiduch
kostřit'	jitřit
koš	mlýnský koš do něhož se zasypávalo obilí
košár (z rm.)	ohrada přenosná pro noční ustájení ovcí s děleným plotem spleteným z klestí a proutí (dílům se říkalo "strungy")
košarování	hnojení pole postupným přemist'ováním "košáru" po 1-3 dnech
košařisko	místo, na kterém stával "košár"
košatina	lehký kočár nebo sáně
koščivál	kostival lékařský - šťáva květů (též "medník, bravenčí med, medúvka")
košela, -šula	košile mužská z ruč. tkaného lněného plátna (též "rumpaňa")
košer slibovica	slivovice velmi kvalitní bez příměsí (<i>s atestem rabína, že se jí při výrobě ani sběru plodů nedotkla ruka jinověrce</i>)
košík	koš, košík; 2. kukaň; 3. závěsný hranatý košík s lubovým výpletem na příbory
košina, -ny	korba selského vozu proutěná
košlat' sa	jít kolébavě
košlavý	hubený od nemoci, nezdravý, kašlavý, nachlazený
košt	ochutnávka
koštování	viz "košt"
koštovat'	ochutnávat; 2. stát (o ceně)

koštúrek	nůž ševcovský z kozího rožku
koštýř	násoska ochutnávací na víno
košula	košile ženská z bavlněného plátna (dříve též "rubáč")
košulák, -ček	košiláč, košiláček
košulenka	košilka
košulka	sasanka
košút, -šut	kozel (též "cap")
košútek	kůzle, mládě kozla ("capa nebo košúta")
košutovci	povstalci uherští
kot, -ek	lýtková kost (<i>Otrčil koty.</i>); 2. nožička prasečí; 3. vepřovice (cihla nepálená)
kot'acko	kotě; 2. vědérko
kotár	vysoko položená paseka; 2. horský terén, kopec, hora; 3. katastr, území obce; 4. hřeben na hranici obce; 5. kamenitá půda; 6. noha (Natáhl kotáry.)
kot'ár (Vi)	kotník
kotáran, -řan	pasekář, horal (též "salašák")
kotáry mn.	pole neúrodná kamenitá; 2. kopce
kot'atnica (F)	jíva
kotěja	kdo se dlouho strojí
kotelnica	kotel na vaření žinčice; 2. salaš panský
kotěna (Vi)	kočka
kotík, -y	kotník
kotit' sa	kotit se, líhnout se (<i>kotí se kočka, fenka, kraličice a jiní drobní savci</i>)
kotlík	nádoba bez víka zazděná v peci k ohřevu vody
kotlovica (Vi)	švestková povidla
kotlovina (B)	švestková povidla
kotlový (B)	viz "zachoděný"
kotlúvka	polévka ovesná
kotoň (VK)	viz "kotula"
kotovica (Vi)	cihla nepálená
kotrba	hlava velká (<i>pejor.</i>)
kotrbácnút'	upadnout, praštit sebou
kotrha (B)	maso
kotrháč (B)	řezník
kotrjala	halapartna
kotrlcovat' sa	kutálet se
kotrllec	kotoul, kotrmelec
kotrmňácnút'	upadnout, praštit sebou (též "mjégnút' sebú, molázgnút' sebú, hňápnút'")
kotrna (B)	samice kraličí (rozmnož.: "honcuje sa, je skotná, okotí sa")
kotrna, ku- (B)	samice králíka
kotrňák (B)	králík samec
kotrňat'	kolébat
kotrněnc (B)	kraličí mládě
kotržina	vtip, žert; 2. šlach, šlach. maso

kotůček	děrovaný kotouč na "topárce"
kotula (R)	spona u mužské košile a ženských rukávů (správněji: "perleťová kotula"); 2. mosazná kruhová ozdoba koňského postroje
kotula (Vs, VK)	mosazná kruhová ozdoba koňského postroje
kotúlat' (sa)	koulet se, válet se
kotuľka	spona perleťová menšího průměru k rukávům; 2. perleťová kulatá ozdoba na stuhu klobouku; 3. chocholouš; 4. součást řetězu (kulaté "ohnívko")
kotůlka	kolečko
kotva	otáčivé prkno v kotli při smažení trnek
kotvísit'	blábolit, mluvit nesmysly
kotvrůlka	pták ?
koty	nohy (též "kyty, hňapy, ťapy, klače, čapy, čangály, hyžd'ály, hnáty" <i>pejor.</i>); 2. nožičky (konce vepř. nohou s kopýtky)
kovárňa	kovárna
kovář chladný	kovář na mizinu příšlý (obd. "suchý mlynář")
kovářské náčiní	kovářské nářadí druhy: <i>kovadlina, svěrák, 10-20 kleští různých tvarů podle účelu použití, pilníky, kladiva různých velikostí, 1-2 perlíky, 2-3 mlaty, 2 kropáče, sekáče, utínáčky, průboje, průbojníky, rašple (struhy) koňské, kleště koňské, kladiva koňská, ohniště, dýmací měchy, sud s vodou</i>
koza	koza - rozmnož.: "prčí sa, je skotná, oprčí sa" (kozám se také dávala jména, např. "šmurka, popelka, bosula, sněhula, šutaňa, cabruša" ap.); 2. podstavec na tesání dřeva a obrábění šindelů (též "strůžňa"); 3. podstavec pod sudy; 4. srna
koza camfatá	koza s dlouhou srstí
kozař	pasák koz
kozel	dřevěný podstavec ručního "mlynca"
kozelec	kozlík lékařský
kozélek	kůzle (samec)
kožeňák	váček kožený
koženice	kožené kalhoty
kožénky	střevíce z kůže
kozí brada	kozí brada východní - hor. část lodyhy (též "kozí muňky, kozí vačky, kozina, sluněčko")
kozí cecky	švestky (druh)
kozí cicek	plicník lékařský
kozi cicky (F)	stroček kyjovitý
kozí dřístky	petrklíč červený (šlechtěný)
kozí máslo	skřípina lesní - spodní část vytaženého stébla (též "máslo, žabí máslo")
kozí pysk	viz "bršlica"
kozí salaš	stádo koz chované salašnickým způsobem na horské pastvě (<i>obdobně jako ovce</i>)

kozí syr	sýr z koziho kyselého nebo sladkého "odsýřeného" mléka (<i>tvaroval se do malých homolek, které se sušily a pak strouhaly, protože sýr byl tvrdý; vyráběl se na kozím salaši, měl pikantní štiplavou chuť a menší výtěžnost než ovčí</i>)
kozí štrych	stročkovec kyjovitý
kozica	koza; 2. kozí brada luční
kozička	kůzle, mládě kozy
kozičky	bezinky (květ i plod)
kozina	kůže kozí vydělaná; 2. kozí brada luční; 3. řídká vysoká tráva na horských pastvinách; 4. kůzle (samice)
koziňák	kožich z kozí kůže
kozinec	kozí trus (též "bobek")
kozisko	koza
kožka	kůže z malého zvířete stažená, kůžička; 2. slupka bramborová
kozkovica (B)	zelí vařené
kozla	kůzle (také "kozlátko, kozlacko")
kozlacina	maso kůzlečí
kozlík	dřevěný stojan na řezání dřeva
kozlovica (Vi)	cihla pálená
kožlub, -zub	stříška polokužel. ve štítu na konci "kalenice"
kozub	ohniště na salaši
kožubek	košík z březové kůry
kožuch	kožich (<i>druhy: "rasovňák" - bez ozdob, "dubeňák" - hnědý, obv. premovaný, "buchtičkový" - bílý s černou beránčí kožešinou na krku a rukou</i>)
kožuch dubený	kožich bez soukenného potahu
kožuch robský	kožich krátký "dubený" s ovčí kožešinou uvnitř
kožuchy	zimní odrůda jablek
kožúr (B)	netopýr
kožušanka	kyselé zimní jablko
kožušník	kožešník vyrábějící "kožuchy, lajbíky a šuby"
krab	vráska; 2. sklad na látce, záhyb, fald
krabačky	boty vysoké sváteční z jemné kůže
krabatý	vrásčitý, drsný, svráštělý, nerovný, faldovaný, zprohýbaný
krabiť (sa)	dělat záhyby; 2. šklebit se, mračit se
krabo	sevrkle
kracný(á)	???
krádľovat'	krást
krad'omky	kradmo
krad'ú	kradmo, pokradmu, tajně
kradúvat'	krást (občas)
krahulec, -lčik	krahujec
krajadlo	krojidlo pluhu
krajánek	pocestný; 2. mlynářský tovaryš
krajanka	křížala
krájat' (si)	krájet (si)
krajenec	pokrájené "maluvníky" zalité vař. mlékem

krajíčkování (M)	žebrota (sbírání krajíčků)
krajní noc	noc ze soboty na neděli
krajnica	prkno v posteli krajní
krajovatý	hrbolatý, nerovný (opak hladký)
krakotať	pochrochtávat
králík	snop v "koľku" základní, přehnutý
kramár	vyjímatelná osa pružinového soustruhu na dřevo
kramář (B)	potulný obchodník
kramel (M)	kramle
kramflek	podpatek
kramla	tesařská skoba; 2. dřevěný chránič na ostří rovného pořízu
kramlata mn.	kolíčky na prádlo
kramlík	příchytka, pomocí které byly dočasně uchycovány ke stavcům jednotlivé díly bednářské klenby
krampapula	kaše z jablek a hrušek
krampla	kartáč s ocelovými trny
krample mn.	stroj na počesávání vlny
kramplování	počesávání vlny
kramplovat'	počesávat vlákna vlny
krámy	menstruace
kranc, -nec	okraj, okrajový plech sporáku
krapétek	troška
krapka	kapka
Krásno	Valašské Meziříčí - Krásno (<i>mluvilo se tam "zkratka"</i>)
krát'	krát
krat (M)	kratina, krácená pilařská krajina
krat'ák	šindel široký 3-4 palce, dlouhý jen 18 palců (asi 44 cm)
kratšo	kratšeji
krátý	krájený
kráva	kráva (též "kravička, kravsko, kravča") - rozmnož.: "běhá sa, je stelná, otelí sa" (<i>po prvním zabřeznutí dostala kráva jméno, např. "sivěna, dvoruša, krasula, černula, babuša, lysaňa, bosula, stračena, tisula, jahoda, květuša, malena, lygaňa" ap.</i>)
kráva jalová	kráva neplodná, chovaná obv. jen k tahu nebo pro maso
kravál	hřmot, rachot
kravař	pasák krav
kravařka	pasačka krav
kravařský chleba	viz "maso"
kravča	kravka
kravčák	dvouchý škopek o obsahu 24 litrů (též "kravják, půlcent'ák")
kravička	ryzec syrovinka, snad i ryzec pravý (též "kravka, bílá kravička, mléčňák, mléč")
kravina	zápach kravský; 2. nesmysl, hloupost
kravják	vůz pro kravský potah, viz také "kravčák"
kravský salaš	společná horská pastva skotu, ovcí a koz (viz též "salaš kravský")
krbal (F)	viz "krpál"
krbaňa	hrnec starý, hrnec uražený; 2. velká hlava, ve které je málo rozumu

krbaňka	džbánek nebo hrnek na vodu
krbatý	uražený (hrnec)
krbík	schránka na brousek na kosu (též "kubík")
krčálek	malá místnost
krč	změť kořenů stromu; 2. křeč (<i>Chytil ňa do nohy krč.</i>)
krčadla (R)	sáně na ruč. sváž. dřeva s dlouhými držadly
krčák	džbán s úzkým hrdlem
krčál	zakrnělý strom
krčí	suky ve dřevu
krdel	houf, hejno, hlouček, tlupa
krejčír	krejčí
krema +	viz "krom"
kremnica	mincovna
krepírovať	předstírat nemoc
krešlit'	provádět plochou řezbu do začazených dřevěných výrobků pomocí "výstruhu nebo roztěčky"
kret	krtek
krév [v/f]	krév ("púščať krév", nikoli "žilú")
krvnosť	rodina, příbuzenstvo
krvný	příbuzný
krhan	člověk zakrslý (<i>pejor.</i>)
krháňat'	kašlat
krhnút'	trouchnivět
krhnutí	počátek odumírání dužiny stromu
krhúcat'	kašlat (ztěžka)
krhýňat'	kašlat (velice)
krchánek, ber-	kladívko "brúškařské" s ostrou hranou
krchňa, -chaňa	levá ruka
krchňačky	levou rukou
krchňák, -ňačka	levák, levačka
krchov (R)	viz "kerchov"
krkaňa (B)	smrt
krkoňa (F)	viz "krkoška"
krkoš	viz "krkoška"
krkoša, -šisko	velká větev jehličnatého stromu
krkoší, -ščí	větve jehl. stromu spodní zaschlé
krkošisko	velká větev jehličnatého stromu
krkoška	menší větev jehličnanu (osekaná); 2. suk ve dřevě; 3. troubel od valašské fajfky jalovcové
krkovat' sa	objímat se
krkovka	fajfka vyrobená z jednoho kusu (<i>druhy: "šemničky, mostky, šajbky, stopky, čapáky, kelečanky, slovácké, brodské, zuberské, vizovky, oderky" ap.</i>)
krkún	chamtivec
krkúňat'	chamtivě hromadit
krky	nástroje smyčcové

krmholec	obloukovitě prohnutá tyč se zářezy, sloužící k zavěšení poraženého vepře
krmhólka (Z)	zástěra s květinovým vzorem
krmijál (R,M)	kriminál
křmit'	krmit
křmja	píce
krmlík	krmník
krňa	nožovitý sekáč na štípání lubů při výrobě opálek; do dřeva byl zaváděn pomocí kyjanky"
krnáč	suchá větev
krnál	větev velká, tlustá, rozsochatá, sukovitá
krňas	strom suchý
krněť'	zakrňovat, usychat, zaostávat
krňka	střenka nože
krnuba (F)	dřevo bezcenné již odumírající
krnuběni (F)	viz "krhnutí"
krnubět'	klímat, sedět (<i>přenes.</i>)
kročej	krok
kroha +	hřbitov
kroheň +	rendlík
kroj mužský	kroj lidový valašský mužský (<i>součásti: košula, u krku vyšívaná, kotula, nohavice otáhlé, řemeň vybíjaný, klobúk, baranica, brunclak, huňa, kožuch, papuče nebo krpce, kopyce, valaška"</i> ; <i>majetní nosili "župice, vysoké boty, kožuchy"</i>)
kroj novosvěcký	oděv z továrních tkanin
kroj orsácký	kroj zemanský vytvořený J. Orsákem st. v NH
kroj val. včilší	kroj lidový valašský současný <i>Byl vytvořen po 2. svět. válce v rámci snah po sjednocení lidových krojů v jednotlivých regionech. Tento současný valašský kroj navazuje na historickou fázi vývoje lidového oděvu z 2. pol. 19. stol., z něhož byly vybrány typické prvky.</i>
kroj valašský	kroj lidový val. (též "obšata nebo zaodívka") <i>Téměř všechny součásti byly vyráběny podomácku z místních surovin (kůže, lnu, konopí, ovčí vlny). Chránil proti drsnému počasí a v průběhu času se vyvíjel a měnil. Lišil se podle jednotlivých panství a v detailech i místně.</i>
kroj ženský	kroj lidový valašský ženský <i>(součásti: "rubáč, opléčí, rukávce, kordůlka, sukница s faldy, fěrtoch, pentle, pančuchy řísené, kopytca, krpce nebo huněnky (papuče), šatka spodní (červená-anglická), čepec, šatka vrchní, obrus, vonička")</i>
krojídlo	součást pluhu
krokem	na krok (<i>Ani krokem nevyšel z jizby.</i>)
krokévka	lať na krovu
krokevňák	hřebík do krovů
krokevník	velký nebozez
krokva	krokev (trám "krovu")

krokvička	ozdobný steh pod "ohrádečku" muž. košile
krom	kromě; 2. leč, než
krom teho	kromě toho
krom, -jevá	kromě
kropáček	petrklíč, prvosenka jarní
kropénka	nádobka na svěcenou vodu
kropičistý	prskatý
krosňa	koš, nůše s dřev. výztuhou
krošenka (R)	dřevěné nosidlo, na které se přivazuje nůše
krovec	viz "krovy"
krovka	viz "krokva"
krovy	krov (konstrukce nesoucí střechu)
krpáč	viz "hucáň"
krpačit'	strádat, dřít se
krpačit' sa	živořit, žít jak se dá; 2. scházet, hynout
krpál	věc stará nepotřebná; 2. chlap starý, nepotřebný, sedřený, opotřebovaný
krpále mn.	boty staré, obnošené
krpatý	hrubý, scvrklý, svrastělý
krpce	viz "krpec"
krpcová	taneční zábava týden před svatbou
krpčář	výrobce krpců
krpčata (R)	sněžnice
krpčenka	viz "kopýtca"
krpec, -ce	opánky kožené valašské z kusu kůže (přivazují se k nártu koženými řemínky, tzv. "ovlaky")
krpět'	čumět, načumovat, postávat; 2. ležet mimo důlek (při hře na jamky)
krpjadlo	podkůvka pod paty krpců, aby neklouzaly; 2. zařízení, kterým se při orbě volským potahem spojuje "kluka jařma s ojkem pľužných koleček" (<i>souč.:</i> "deščice, kolek se zábradky, dva švořeně")
krpjadlo	přípravek sloužící k ohýbání surového, napařeného nebo vařeného dřeva, který zabezpečoval zafixování tvaru po dobu jeho vysýchání (též "jařmo")
krš (Z)	zakrslý stromek
krsná (B)	kmotra
krš	keř
kršélka	políčko na stráni
krška	mýtina vyčištěná
kršla	ohrabané seno (při sušení)
kršlit'	klestit
krtčí	krtinec
krtica	krtěk
krtičák	prase drobného plemene o nízkých nohách s krátkým rypákem
krtinec	kopeček krtčí
krucák	kroucený tabák
krúcance mn.	smyčky na niti

krúcanec	spirála, křivka; 2. pružina
krúcat'	ždímat kroucením, kroutit (ručně)
kruch	příchuť a pach sýra způsobený starým "syřidlem"
kruchta	kůr; 2. zákristie (Z)
krúkat'	kručet
krukolit'	pokrukávat (<i>Čuňka dneskaj tak krukolí.</i>)
krukotání	zvuk, který vydává březí kraličí samice
krulkat'	pít
krumpolec	jho
krúpa	kroupa
krupica	kaše krupičná; 2. mouka krupicová
krupica	mouka krupicová; 2. kaše krupičná
krupica (F)	pomalý, přihlouplý nenápaditý člověk
krupica tatarčná	kaše z "tatarky"
krupica turkyňová	kaše z kukuřice
krúpy	kroupy
krušpánek	barvínek
kruťák	tabák cigaretový zkroucený do pletence (pašovaný z Uher)
krútěný	točitý
krutý	zkroucený, nerovně rostlý ("kruté dřevo"); 2. spředený ("krutá přaza")
kružec	zařízení pomocí něhož se převíjela příze na cívky u tkalcovského stavu (<i>součásti: "podstavec, koło, struna, vřeteno, přítruhlík"</i>)
krúžečka	kroužek
kruželky	slupky z ovoce
kružidlo	nástroj bednářský k přesnému vyměření dna nádob
krúžka	objímka kovaná na "snici"
kružlat'	okrajovat (ovoce)
krúžlit'	viz "krešlit"
krváčení z rány	lék - polít čerstvou močí
krvačit' sa	nuzovat se do krve
krvavník, -níček	toten lékařský (luční bylina)
krvavý	úhlavní ("krvavý nepřítel")
krvútečka	kapka krve
krýgel, -gl	nádoba plechová na pivo
krypl	postižený člověk; 2. nedochůdce
kryštofka	kniha zaklínací
křáčí	viz "kříbí"
křamáky	staré zuby
křámat'	křupat, louskat zuby; 2. lámat suché větve
křamět'	viz "klamět"
křamnút'	ukousnout (křupavě)
křap	křapnutí, křapot
křapák	zvonec ovčí křaplavého zvuku; 2. puklý zvon nebo hrnec; 3. velký ořech
křapál	smrž obecný
křapaňa	ovce, která nosí zvonec

křápání	bouchání
křápat'	bouchat, rachotit, roztloukat; 2. křupat, jíst hltavě (<i>pejor.</i>); 3. mluvit hloupě
křapčet' (R)	kř(o)upat, chřupat
křapět'	znít nemelodicky (puklý zvon "křapí"); 2. chraptět; 3. sedět, čapět
křapka	vejce nakřaplé
křaplavý	chraplavý
křápnút'	udeřit, praštit
křápy	věci staré, vadné, nepotřebné (obv. hrnce, boty ap.)
křášč	chrást
křáštel, -tal	chřástal
křečet'	zakrsávat, schnout
křemel	křemen
křemelica	křemen (<i>k výrobě skla</i>)
křemelina	křemenný písek
křemelo	křemen
křemeň	křemen (ke křesání)
křemeňák	křemenáč osikový (též "osykáč, osykovec, janek, turek, jašovčák, pančoška, červený kozák")
křemenica	puška předovka s křesacím zámkem
křenec	kra ledová
křepélka	křepelka
křepely mn.	viz "skřipadla"
křesačka	puška s křesacím zámkem
křesat'	křesat (jiskry); 2. tesat (kmeny)
křesivják	nůž kapesní s křesadlem
křesivo	souprava k zapálení ohně nebo fajfky ("práchno, křemeň a křivák s océlkú")
křesná	kmotra
křesná mama (R)	kmotra
křesná matička	kmotra
křesní ména muž.	jména křesní mužská dříve často používaná: <i>Alois (Lojza, -ek), Antonín (Tonek), Jan (Janek), Jiří (Jura, Jurka, Jurek), Kuba, Lukáš, Martin (Mach), Matěj, Michal, Mikuláš (Mika, Mikula), Ondřej (Ondra), Pavel, Petr, Šimon (Šimek), Václav (Vašek), Vojtěch</i>
křesní ména žen.	jména křesní ženská dříve nejčastěji používaná: <i>Anežka, Anna (Hanča, Haňa), Kateřina (Kača), Marie (Mařa, Mařka, Marýna), Rozína (Roza), Zuzana (Zuza)</i>
křesníček	dítě na křest nesené
křesný	kmotr
křesný tata (R)	kmotr
křesný tatíček	kmotr
křevký (Z)	křehký
kříb	keř z odnoží vyrostlých z pařezů, trs (též "chrást")
kříbek	trs, keřík
kříbet (B)	hřbet

křibí, -ina	křoví, mlází, houština
křibica	žito ("réž") dvouleté, zvl. druh setý do "rubisk"
křibičňák	chléb z "křibice"
křibina	křovina
kříbit' sa	odnožovat, rozrústat se, pouštět odnože
křičet sa (Z)	vadit se
křídla	viz "skřídla"
křídlo	deska u pluhu "škobrtáku"
křídlovka	sekera bednářská štípací
kříkopa (Z)	příkop, mlýnská strouha
křísit' sa	ožívat
křištofka (R)	viz "kryštofka"
křiva	křivda
křivačkárna	dílna na výrobu "křiváků"
křivačkář	nožír; 2. prodavač kapesních nožů
křivák	nůž kapesní zavírací ručně vyráběný, kudla; 2. nůž zahnutý; 3. člověk bezcharakterní, nepoctivý
křivák s océlkú	nůž kapesní s ocílkou
křivárna	podvod, podlost, nečestné jednání
křivina (M)	samorost, křivě rostené dřevo
křivota	viz "křivárna"
křivús	věc křivá, křivě rostlá
křivý prach	špatná muška, špatná střelba
kříž nakráž	křížem krážem, všemi směry
křížalka (R)	snopy obilí složené do mandele (křížem) k proschnutí
křížná cesta (-y)	křížovatka
křížná pec	pec chlebová křížového půdorysu
křížný	křížový, trojúhelníkový (čtverec napůl)
křítit'	křítit ("křítiti ho Janem, Ozefem, Jurú")
křupa	křupka, odrůda třešně
křúpat'	křupat, kousat
křupět (Z)	praštět (<i>Sněh křupí pod nohama.</i>)
křupka	chrupavka; 2. chrupka (třešeň)
křupkavý	křupavý
křupoň	křupan
křustky	jahody (druh)
ksicht (z n.)	obličej, grimasa
kšandy	šle
kšírovať, ší-	strojit koně
kšíry	postroj koňský
kšókat', -nút'	odhánět drůbež
kšost, -tek (R)	šos u "lajblíku"
kterak	jak
kúb	kloub
kubáč	hrnec buclatý
kubaňa (Vs)	nádoba velká hliněná "zahrdlitá", džbán s úzkým hrdlem

kúbik	metr kubický; 2. nádobka na brousek kosy; 3. klobouk střední výšky s užší krepou, zelenou stuhou a mosaznou přezkou vpředu; 4. ovčí nebo kravský zvonec protáhlého tvaru; 5. metr kubický narovnaného dřeva s mezerami
kubko	klubko
kucmať sa	oblékat se pomalu
kuča	chalupa stará, chatrč, barabizna, chajda; 2. kštice; 3. hrouda tvrdá; 4. hromada, klubko, skupina (lidí)
kuček	žvanec, který vyžvýkala kráva
kučemel	košenila, červec (<i>červené barvivo z červců nopálových</i>)
kučit'	cuchat (vlasy)
kučka	chuchvalec, chomáč vlasů
kučkovat' sa	probírat se ve vlasech
kučovat'	klučit, dobývat pařezy nebo kořeny, mýtit
kučovisko	mýtina, pole vzdělané z "vykučovaného" lesa
kučovnica	motyka úzká, dlouhá, na "kučování" pařezů
kúd'	přípona -kud ("odkúd', do-, po-, za-")
kudarda	kokarda
kúdel	koudel
kúdel pačesná	koudel hrubá (též "pačesná") - předla se z ní hrubá příze a plátno z ní se užívalo na "trávnice, měchy, strožochy, peřinky pod chomúty a na hrubé gatě"
kúdel pačisková	koudel jemnější z 8-řadě "ščeti" (<i>předla se z ní vlákna tenší, z nichž se tkalo "plátno pačiskové na plachty, rubáče, cedílka na mléko a fěrtochy na všední deň"</i>)
kúdel pozadková	koudel nejhrubší (zadní, odpadní)
kúdel tenká	koudel nejjemnější z 10-řadě "ščeti" (<i>předla se z ní nejkvalitnější lněná příze, z níž se tkalo "tenké plátno na košele, rukávce, ručníky, povlečení a stolové prádlo"</i>)
kúdelný	koudelný
kudlačka (M)	angrešt
kudlit'	tahat za vlasy
kudly	chlupy, srst, vlasy
kudolica	metelice
kudolisko	místo uválené (<i>v obilí ap.</i>)
kudolit' sa	válet se (<i>ve sněhu, v prachu, v obilí</i>)
kuchénka	kuchyňka
kuchta	hadr na přidržování horkých hrnců
kuchyňský řad	nádobí kuchyňské
kujón	člověk vychytralý, prohnaný
kukaňa (B)	vězení
kukl	???
kukla na hubu	kukla včelařská
kukučka	kukačka; 2. vstavač (bylina)
kukučky (M)	bublíny
kukulenka	kukačka
kukurýkat',	kokrhát

kukuřičanka	kaše z kukuřičné mouky
kůl (M)	obilný kůl (též "kolek")
kůl železný	delší železná tyč se zesílenou, zašpičatělou hlavou k vytloukání dřer pro "kočky a ostrévky" (též "kylhof"+)
kula	koule; 2. tlupa; 3. shluk dřevěných chalup
kula na řemeni	nástroj portášů k chytání zbojníků
kulač (F)	brambor hladký zploštělý
kuláč, -če	poleno kulaté ("poblan"), kulatina. trámeček neotesaný
kulačka	sekera, kterou se štípou polena
kulajka	???
kúlat'	koulet; 2. žehlit skleněným kolečkem ("kasanky, šorce"); 3. rovnat prádlo deskou na podloženém válci
kule	varlata
kule (B)	knedlíky švestkové z bramb. těsta
kulifaj, -ja	darebák
kulíšek	kopeček
kulnúť	zakoulet, žďuchnout do koule
kulovacení	opracování zubů hrabí do definitivního kónického tvaru pomocí pořizu s očkem
kulovačky	švestky kulaté, blumy
kulovat' sa	koulovat se
kulovatý	kulatý
kumfijent	hnanec, hnaná osoba (obv. s ozbrojeným doprovodem)
kumhár (z rm.)	dřevěný otočný hákovitý závěs kotlíku v kolibě (<i>původně nad otevřeným ohněm, později při výrobě sýra v "kotelnici nebo na stánisku" příčně vložené břevno v komíně nad ohněm, na jehož "zubovicu" se věšel kotlík s žinčicí</i>)
kumigat'	přežvykovat (o dobytku)
kumšt	um, umění
kumštovný, -ně	dovedný, umělecký
kunčoft	zákazník
kundrfál	žert, žertovný kousek, šprým
kundrfálista	prováděč žertovných kousků, šprýmař
kundruska	pažitka
kunchar (F)	viz "kumhár"
kunt	viz "kunšoft"
kup	koupě
kúpelnice mn.	necky na koupání
kupidlo	nákup, koupené zboží
kúpja	koupě
kuplhon (F)	krumpáč
kupný	kupovaný
kupný chleba	chléb od pekaře (kupovaný)
kuprvosr	silný roztok skalice modré
kupúvat'	kupovávat
kura	slepice (též "kuřička, kuřisko")
kurástva	mlezivo, husté mléko (z 1. a 2. dojení otelené krávy)

kurástvová buchta	buchta zamísená "kurástvú"
kurec	viz "kuřinec"
kurent	písmo gotická kurzíva (též "švabach")
kures	viz "kuřinec"
kurevňa	nevěstinec, bordel
kurná chata	srub pastevecký jednoduchý s topením
kurnóta	ovce s rovnými rohy
kurotva, -vica	koroptev
kuruc	uherský povstalec (pův. křížák)
kurva	lehká ženština, kurtizána
kurvář	muž, mající styky s lehkými ženami
kurýrovat' (sa)	léčit (se)
kuřacina	kuřivo
kuřacko	kuře
kuřacník	kurník
kuřak (F)	prodavač slepic
kuřaňa	tráva (druh)
kuřátka	viz "kuřičky"
kuřatnica	kvočna
kuřej	"kurokohout"
kúřem ofúknút'	okuřovat kadidlem
kúřená	okuřování oltáře při mši; 2. krátký odpočinek na zakouření při poutním procesí
kúřenica	chumelenice
kúřenica (M)	kouřmo, mlžný opar
kuřenka	výduť těsta v prasklině upečeného pecnu (též "výprysk")
kúřený	uzený
kuří dříst	petrklíč
kuří oko	otlačenina na noze
kuří řít'	bradavice (obv. na rukách)
kuřica	slepice
kuřič	kurokohout
kuřička	tráva (druh), (též "ptačí tráva")
kuřičky mn.	liška obecná (houba)
kuřimacek	ten, kdo "macá kury"
kuřinec	slepičinec, slepičí trus
kúřit' sněhem	foukat suchým sněhem
kus	kus, mnoho; 2. vor; 3. dělo; 4. kláda, kmen poraženého stromu
kus na deň	dlouho po ránu, dopoledne
kus na vesno	dlouho do jara
kus osla	velký hlupák, osel
kus plátna	kus plátna tkaný na ručním stavu (šíře 1 loket, délka 20 loktů, tj. asi 15 m)
kus súkna	kus ručně tkaného a valchovaného sukna (šířka 3/4 a 1 1/2 lokte, délka 30 loktů, tj. asi 23 m)
kúsek	koláč malý, vdoleček
kuska	ovce bez ocasu

kuš!	tak ne!
kúšček, -číček	kousíček
kušovat'	odporovat
kuť	kout, kovat
kút	kout, roh; 2. lůžko šestinedělky postavené v koutě jizby, zakryté bílou plachtou; 3. místo pro novomanžele za svatebním stolem
kuťa (B)	viz "kuča"
kuťaberka	míč gumový
kuťáč, -ták	železný hák k peci, tyč na prohrabávání ohně v peci
kutačka	nástroj, jímž se vsazovaly hrnce do pece
kuťák	králík samec
kuťat'	kopat, vykopávat, š'ourat, hrbat, prohrabávat, vyhrabávat ("kura kuce")
kútek	otevřené ohniště před pecí (též "ohnišče"); 2. opar na rtu
kuthan	hrnec, pánev litinová
kuťí	kování ("kuťí k oknu")
kútica	malá, neútluná místnost
kuťmat' sa	piplat se
kúťňák	hrnec, košík, v němž se nosilo "do kúta"
kútnica	šestinedělka; 2. plachta vyšívaná k překrytí postele šestinedělky; 3. skříňka rohová
kutolit'	kutit
kúťovica	boční duška putny (více zaoblená)
kuťý	kovaný, okovaný
kuťý vůz	vůz novějšího typu zpevněný kováním
kúzlíř	kouzelník, čaroděj
kuzňa	kovárna
kuzňat'	nasazovat koni uzdu
kuzno	uzda
kvačet'	čumět, civět, zírat (též "čučet")
kvačka	řepa (druh)
kvačka (F)	tuřín
kvádr (M)	opracovaný kámen
kvak, -a	tuřín
kvaka	tuřín
kvákat'	krákorat, skřehotat (jako žába, kavka ap.)
kvaľt	rychlost, spěch
kvaľtovný	rychlý
kvap	peří prachové, prach z peří
kvapka	kapka
kvapkat'	kapat
kvarta	komůrka sušičky lnu
kvartýr	byt, podnájem, příbytek
kvas	kvašené ovoce na výrobu pálenky
kvásek	"nátěsta" rozmočená ve vlažné vodě s moukou
kvasit'	kynout (těsto); 2. hnisat
kvasla, -ička	střapec

kvasňáček	rarášek
kvašák	okurka kvašená; 2. chlap s velkým červeným nosem
kvašený	kyselý (okurka, zeli)
kvašlivý	hnisající
kvelb (z n.)	krám
kventlík	kvintlík = 4,37 g (stará rak. váhová míra)
kvér (z n.)	puška vojenská
Květná neděle	svěcení "kočiček" (týden před Velikonocemi)
květnák	květináč
kvičat'	kvičet (<i>Prasa začalo kvičat'.</i>)
kvicht (z n.)	závaží
kvinde	rozchod, opuštění
kvírat' sa	viklat se
kvírnút'	vrznout
kvit	líh
kvitanci, -cija	potvrzení o zaplacení
kvítka (M)	květiny luční (<i>"májíček, iskerka, klepáček, valiokáč" ap.</i>)
kvítko	květina
kvítnák	květináč
kvitnúť	kvést
kvitovica	nápoj teplý z lihu ředěného vodou
kvjácat'	plácat, padat sněhem (velké kusy)
kvjácnút' sebú	praštit sebou, upadnout
kvoč	kvok
kvočet'	kvokat, projevovat snahu po hnízdění
kvočka	kvočna
kvont	závěs, pant
kvúlivá, gvú-	kvůli
ky	přípona -kud ("doky, od-, po-, za-" ap.)
kýcat'	kapat, rozlévat (<i>Nekýcaj po zemi!</i>)
kýcnút'	nalít na talíř
kyč!	odehnání kozy
kyča	kštice, třapec, mašle; 2. kytice velká
kyča (B)	děvčica nepořádná
kyčera (z rm.)	zcela zalesněný vysoký kopec
kyčka	ohyb mašle ("zavázat' na kyčky")
kyčkání	tahání za vlasy
kyčkat'	tahat za vlasy, kudlat
kyčkrlé	špaček (při dětské hře)
kyčky	viz "kyčkrlé"
kyčma	žena nepořádná
kyda	žena tlustá
kydat'	házet, vyhazovat hnůj
kyj	kolík dřevěný, který si předávali "vartěři"
kyjaň, -ňa	kyj, palice dřevěná
kyjanica	palička (šindelářská, bednářská); 2. palička na buben
kyjánka	tlouk, palička k mačkání brambor

kylhof +	viz "kúl železný"
kylisar	kyrysník
kylnút'	klnout, nadávat hrubě
kymel	cop
kyml	klacek dlouhý
kynožit'	ničit, kazit, hubit
kýpat'	kypět, varem vytékat
kypat' (F)	bryndat
kypl	klacek
kyrýsek	košile s krátkými rukávy mužská
kysat'	kysnout, kynout; 2. dlouho spát (<i>pejor.</i>)
kyseláčka	viz "kyselica"
kyselec	šťovík
kyselica	polévka z kyselého zelí (několik druhů); 2. lák z kvašeného zelí (též "zelnica")
kyselica bílá	"kyselica" se smetanou, brambory a hříby
kyselica bílá (B)	polévka zelná se "zátřepkú" ze smetany
kyselica klobúcká	"kyselica" zasmažená s brambory a hříby; 2. polévka zelná se zasmažkou
kyselice mn.	polévky vařené ze zelného láku, "zelnice" <i>Vařily se na několik způsobů - a) jen ze "zelnice" (tzv. postní), b) se zelím, zahuštěné mléčnou nebo smetanovou záhušťkou, c) se zelím, brambory, kořením a vařenou klobáskou nebo uzeným masem</i>
kyselka	poslední frakce při pálení slivovice (užívá se na mazání kloubů, obklady ap.)
kyseló	zelný lák, "zelnica"
kyselúcný	velmi kyselý
kysla (F)	ovčí podmásli
kyslý (kysslý +)	kyselý
kysňa	bedna
kysnica	bednička
kysnúť	viz "kyst"
kyst'	kynout; 2. kysat; 3. tvrdě spát (<i>pejor.</i>) (<i>Kyše do bílého dňa.</i>)
kyst' (Z)	květenství (ovsa, prosa)
kyst' klásí (Z)	hrst klasů
kýstka (Z)	hrozen ("kýstka střešní")
kýstka (B)	kytice květů, hrst posbíraných a srovaných klasů
kýška	kyselé mléko, kyška
kyškyš	citoslovce posměchu
kyta	kýta, stehno, noha tlustá
kytečák	"vlňák" hnědý a hnědozelený s květy v rozích
kytka (Z)	kytička na klobouku
kytla +	široká šála z lněného plátka (předchůdce "plachetky")
kytlica (Vi)	plášť
kyvkat', -votat'	kývat, mlít na "nožním mlýnci - žnoch"
kyvky (F)	nožní mlýnek (též "žrna")

kyvlat (Z)
kyvy

viklat
kolébka z plachty